

1. ULUSLARARASI ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU RAPORU

MEDİPOL
ÜNİVERSİTESİ

MAYIS, 2024

Hazırlayan: Zehra GÜL

MEDAR
MEDİPOL AKDENİZ ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

Giriş

Küreselleşen dünyada uluslararası öğrenci hareketliliği ülkeler ile eğitim kurumları açısından büyük önem taşıyor. Öğrencilerin farklı kültürel ve akademik ortamlarla etkileşime geçmesi hem bireysel gelişimlerine hem de toplumlar arası anlayış ve iş birliğine katkı sağlıyor. Bu bağlamda, Türkiye’de uluslararası öğrencilere yönelik gerçekleştirilen çalışmalar ülkemizin eğitim diplomasisi ve kültürel diplomasi hedefleri doğrultusunda stratejik bir değer taşıyor.

Uluslararası öğrenci çalıştay bu doğrultuda uluslararası öğrencilerin karşılaştığı sorunları tartışmak, çözüm önerileri geliştirmek ve bu öğrencilerin Türkiye’deki eğitim süreçlerine katkı sağlamak amacıyla düzenleniyor. Çalıştay, farklı disiplinlerden akademisyenler, uluslararası öğrenciler ve kamu kurumlarının temsilcilerini bir araya getirerek, kapsamlı bir bakış açısı oluşturmayı hedefleniyor. Bu rapor çalıştayda ele alınan konuları özetlemekte ve uluslararası öğrencilere yönelik geliştirilecek politikalara ışık tutmayı amaçladı.

Bu çalıştay, uluslararası öğrenci hareketliliği ve eğitimin uluslararasılaşması konularında kapsamlı bir değerlendirme yapmak amacıyla üç oturumda gerçekleştirildi.

Birinci oturum "Eğitimin Uluslararasılaşması Ne Anlama Geliyor? Uluslararası Öğrenciler ve Çok Boyutlu Etkileşim" başlığı altında düzenlendi. Bu oturumda uluslararası öğrencilerin farklı kültürel ve bilimsel alanlardaki katkıları, dil öğrenimi ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi ile Türkiye’deki yaşam ve eğitim süreçleri ele alındı. Uluslararasılaşmanın eğitim kurumlarına ve topluma sağladığı çok boyutlu faydalar, akademik ve sosyal bağlamda tartışıldı.

İkinci oturum ise "Türkiye’de Uluslararası Öğrenci Olmak: Mevcut Durum, Potansiyel, İmkanlar, Riskler ve Sorunları Mercek Altına Almak" başlığını taşıyor. Bu oturumda Türkiye’deki uluslararası öğrencilerin deneyimleri, karşılaştıkları zorluklar ve mevcut fırsatlar masaya yatırıldı. Ayrıca öğrencilerin hem akademik hem de sosyal hayatlarında karşılaştıkları yapısal sorunlar, mevzuat eksiklikleri ve çözüm önerileri detaylı bir şekilde ele alındı.

Üçüncü oturum "Öğrenci Forumu" şeklinde düzenlenmiş olup öğrencilere kendi deneyimlerini paylaşma ve mevcut sistemin iyileştirilmesine dair öneriler sunma imkanı tanındı. Bu bölümde yükseköğretimde uluslararasılaşmanın avantajlarından daha fazla faydalanmak için yapılması gerekenler tartışıldı, soru-cevap oturumu ile katılımcıların geri bildirimleri alındı.

Amaç

Bu çalıştayın amacı, yükseköğretimde uluslararasılaşma sürecini derinlemesine ele alarak uluslararası öğrenci hareketliliğinin eğitim kurumlarına ve topluma sağladığı katkıları değerlendirmek, Türkiye'de uluslararası öğrencilerin karşılaştığı fırsatlar ve zorlukları mercek altına almak ve bu bağlamda uygulanabilir stratejiler geliştirmektir. Ayrıca, çalıştay, Türkiye'nin uluslararası eğitim alanındaki potansiyelini daha etkin bir şekilde kullanabilmesi için öneriler geliştirmeyi ve uluslararası öğrencilerin akademik, sosyal ve kültürel entegrasyon süreçlerini destekleyici politikalar oluşturmaya yönelik farkındalık sağlamayı hedeflemektedir. Son olarak, öğrenci forumu aracılığıyla uluslararası öğrencilerin doğrudan katılımıyla, mevcut sistemin iyileştirilmesine yönelik görüş ve önerilerin alınması amaçlanmaktadır.

Yöntem

Bu çalıştayın yöntemi, farklı disiplinlerden uzmanlar, akademisyenler, kamu kurumları temsilcileri ve uluslararası öğrencilerin bir araya getirilerek çok yönlü bir değerlendirme ortamı sunmayı amaçlayan, interaktif ve katılımcı bir yaklaşıma dayanmaktadır. Çalıştay üç ana oturum şeklinde yapılandırılmıştır.

1. **Panel Tartışmaları:** Her oturum, ilgili konularda uzmanların sunumları ve tartışmalarıyla başlamaktadır. Panelistler, uluslararası öğrenci hareketliliği, eğitimin uluslararasılaşması, Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin deneyimleri ve karşılaştıkları zorluklar gibi konuları ele almışlardır.
2. **Soru-Cevap Bölümleri:** Oturumların ardından katılımcılarla interaktif bir soru-cevap bölümü gerçekleştirilmiştir. Bu bölümde, katılımcılar uzmanlara sorular sorarak aktif katılım sağlamış, karşılıklı bilgi alışverişi yapılmıştır.
3. **Öğrenci Forumu:** Son oturumda, uluslararası öğrencilerin doğrudan kendi deneyimlerini paylaşılabilecekleri bir platform oluşturulmuştur. Öğrencilerin görüş ve önerileri alınarak, eğitimde uluslararasılaşma sürecinin iyileştirilmesi için somut adımlar tartışılmıştır.

1.OTURUM

EĞİTİMİN ULUSLARARASILAŞMASI NE ANLAMA GELİYOR? ULUSLARARASI ÖĞRENCİLER VE ÇOK BOYUTLU ETKİLEŞİM

Uluslararasılaşma kavramını yükseköğretim bağlamında nasıl tanımlarsınız, nasıl değerlendiririz?

Emre Oruç, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) İstanbul Koordinatörü: Türkiye'deki üniversitelerin uluslararasılaşma süreci ve uluslararası öğrenci sayısının artışı uzun bir geçmişe dayanmaktadır. Osmanlı döneminden itibaren Türkiye farklı coğrafyalardan gelen öğrencileri ağırlamış ve 1990'larda Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından başlatılan Büyük Öğrenci Projesi ile uluslararası öğrenci burslandırma programlarını yoğunlaştırmıştır. 2012 yılında kurumsal bir yapıya kavuşan Türkiye Bursları programı, uluslararası alanda önemli bir marka haline gelmiş ve ilk başvurularda 20 ülkeden yaklaşık 8.000 başvuru alınırken, günümüzde 167 ülkeden 120.000-150.000 başvuru almaktadır. Türkiye'deki uluslararası öğrenci sayısı, 2000'lerin başında yaklaşık 20.000'den bugün 300.000'e yükselmiştir. Dünya genelinde de benzer bir artış gözlemlenmiş, uluslararası öğrenci sayısı 2000'lerde 2 milyondan, 2010'larda 4 milyona ve günümüzde 6 milyona ulaşmıştır. Türkiye, uluslararası öğrenci pastasındaki payını 2010'lu yıllarda %1'in altındayken, bugün %3'lere yaklaştırmıştır. Ülkenin üniversite sayısının artması ve yapılan iyileştirmeler Türkiye'yi uluslararası öğrenciler için cazip bir eğitim merkezi haline getirmiştir.

Eğitim kurumlarının uluslararasılaşma süreci dünya genelinde ve Türkiye özelinde son yıllarda büyük önem kazanmıştır. Uluslararasılaşma ulus inşası sürecinden farklı olarak ortak yaşam kültürü ve hoşgörü gibi kavramlarla desteklenmektedir. Türkiye'de uluslararası öğrenci sayısı 2000'li yılların başında 10-15 bin civarındayken bugün 350 bine yaklaşmış durumda. Ancak, uluslararası öğrenci, akademisyen ve sivil toplum kuruluşlarının uluslararasılaşması gibi konular hala gelişim sürecindedir. Türkiye'deki sivil toplum kuruluşları, devlet kurumları ve üniversiteler bu alanda nispeten yenidir ve uluslararası öğrencilere yönelik çalışmalar da henüz başlangıç aşamasındadır.

Türkiye'nin uluslararası öğrenci politikası ve çalışmaları uluslararası standartlara ulaşmak

için daha fazla çaba gerektirmektedir. Eğitim alanında, özellikle uluslararası öğrencilerle ilgilenen kurumlar ve programlar 2010 yılından sonra oluşmaya başlamıştır. Örneğin, YTB 2010 yılında kurulmuş ve burslu öğrencilere yönelik çalışmalar yapmaktadır. Göç İdaresi ve YÖK gibi kurumlar da bu süreçte yer almaktadır. Ancak Türkiye'nin kendine özgü şartlarına uygun uluslararası öğrenci politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması gerekmektedir. Bu alanda ilerleme kaydedilmekle birlikte henüz istenilen seviyeye ulaşılamamıştır ve daha yapılması gereken çok iş vardır.

Uluslararası öğrencilerin eğitim kalitesine ve kültürel çeşitliliğine katkıları neler olabilir ve bu çerçevede de kültürel çeşitliliğin bilimsel araştırmalara, akademik çalışmalara nasıl bir katkı verdiği hakkında bir şeyler söyler misin?

Prof. Dr. Bekir Berat ÖZİPEK, İstanbul Medipol Üniversitesi Akdeniz Araştırmaları Merkez Müdürü: 21. yüzyıl becerileri, üniversitelerde ve diğer eğitim kurumlarında ön plana çıkmaktadır. Richard Riley'nin sözlerine atıfta bulunarak, öğrencileri henüz icat edilmemiş tekniklerle, henüz var olmayan sorunları çözebilecekleri mesleklere hazırlamanın öneminden bahsedildi. Bu öğrencilerin ufkunu açmayı ve gelecekteki problemleri çözebilecek kapasiteye sahip olmalarını sağlamayı ifade eder. 21. yüzyıl becerileri arasında kültürler arası becerilerin önemi vurgulanarak bu becerilerin sadece teorik bilgiyle değil gerçek deneyimlerle öğrenilebilecektir.

Üniversitelerin uluslararasılaşması ve yükseköğretimin uluslararasılaşmasının önemi vurgulanarak üniversite kavramının doğasında bulunan çeşitlilik, çoğulculuk ve özgürlük ilkelerini desteklediği ifade edildi. Uluslararası öğrencilerin ve öğretim üyelerinin üniversitelerin maddi ve kültürel zenginliğine katkıda bulunduğu ve bu katkının öğrencilerin eğitime ve akademik çalışmalara önemli bir değer kattığı belirtildi. Uluslararasılaşmanın ayrıca akademik özgürlük ve üniversite özerkliğini desteklediği çünkü finans kaynaklarının çeşitlenmesi yoluyla ekonomik bağımsızlık sağladığı ifade edilmiştir. Bu nedenle yükseköğretimin uluslararasılaşması sadece akademik ve bilimsel anlamda değil aynı zamanda akademik özgürlüğün ve özerkliğin korunması açısından da önemli bir rol oynamaktadır.

Emre Oruç, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) İstanbul Koordinatörü: Türkiye Bursları programı, uluslararası öğrencilerin Türkiye'deki üniversitelere katkı sağlamasına olanak tanıyan önemli bir deneyimdir. Program kapsamında, çeşitli ülkelerden gelen en başarılı öğrenciler burslandırılarak Türkiye'ye getirilmekte ve yüksek lisans ve doktora çalışmalarını burada yürütmektedirler. Bu öğrencilerin seçimi, ülkelerinin en başarılı öğrencilerini seçmek amacıyla titizlikle yapılmaktadır. Öğrencilerin akademik çalışmalarına başlamadan önce tez konularını onaylatmaları ve danışmanlarıyla iş birliği yapmaları gerekmektedir. Uluslararası öğrenciler, sadece akademik anlamda değil, aynı zamanda Türkiye'nin dışındaki coğrafyalar hakkında bilgi edinilmesinde ve birinci elden bilgi sağlanmasında da önemli rol oynamaktadır. Türkiye Bursları programı sayesinde, Türkiye'deki akademisyenler ve kamuoyu, bu öğrencilerin ülkelerinin en iyi öğrencileri olduğunu ve önemli bir bilgi birikimi getirdiklerini fark etmeye başlamıştır. Ancak, bu programın faydalarının ve uluslararası öğrencilerin katkılarının daha geniş kesimlere anlatılması gerekmektedir. Türkiye Bursları programı, bu anlamda, Türkiye'nin akademik dünyasına ve toplumsal çeşitliliğine önemli katkılar sunmaktadır. Son

yıllarda Türkiye Bursları programıyla gelen uluslararası öğrencilerin akademik çalışmalara katkıları önemli ölçüde artmıştır. Başlangıçta, öğrenciler genellikle akademisyenlerin mevcut makaleleri veya kitaplarından belirli bölümler üzerine çalışmalar yaparak destek sağlıyordu. Ancak, YÖK'te yapılan bir toplantının ardından strateji değişikliği yapılmış ve bu öğrencilerin kendi ülkeleriyle ilgili araştırma konuları üzerinde çalışmaları tavsiye edilmiştir. Bu değişiklik sonrasında, öğrenciler kendi ülkelerinin sorunları ve konuları üzerine araştırmalar yapmaya yönlendirilmiş ve bu durum akademisyenlerin de ilgisini çekmiştir.

Bu yeni stratejiyle birlikte Keşmir sorununu çalışan bir akademisyenin bu çalışmayı Keşmir'den gelen bir öğrenciyle yapması veya ASEAN üzerine çalışan bir akademisyenin Endonezya'dan gelen bir öğrencinin katılımıyla araştırmayı sürdürmesi gibi durumlar ortaya çıkmıştır. Bu tür iş birlikleri farklı coğrafyalardan gelen öğrencilerin doğrudan kendi bölgelerinden bilgi ve veri getirmesi sayesinde akademik çalışmalara büyük katkı sağlamaktadır. Sonuç olarak, uluslararası öğrencilerin bu tür özgün ve yerel bilgilere dayalı çalışmalar yapması, akademik dünyayı zenginleştiren ve Türkiye'nin akademik birikimine önemli katkılar sağlayan bir gelişmedir.

Türkiye Bursları'nın çeşitliliğiyle ilgili, yani belirli alanlarda mı veriliyor yoksa tüm alanlarda mı böyle bir kaynak ya da burs sağlanıyor?

Emre ORUÇ, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) İstanbul Koordinatörü: Türkiye Bursları programında bölümler konusunda fazla sınırlama yapmamaya özen gösteriyoruz. Ancak bazı alanlar örneğin BESYO gibi, uluslararası öğrenci burslandırmanın anlamlı olmadığı durumlar olabiliyor. Her ülkeye yönelik stratejiler belirliyoruz ve bu stratejiler uluslararası ilişkiler, diplomasi, ekonomik ilişkiler, tarih ve kültürel bağlamda öne çıkan bölümler üzerine odaklanıyor. Örneğin, 2015 yılında Etiyopya'da 300'den fazla Türk şirketi yatırım yapmıştı, fakat insan kaynağı konusunda zorluk çekiyordu. Bu durumu göz önünde bulundurarak, Türk şirketlerin yatırımlarına göre burs stratejimizi güncelledik. Böylece, Etiyopyalı öğrencilerin eğitim alıp ülkelerine döndüklerinde iş bulma şansı arttı ve Türk şirketlerinin nitelikli insan kaynağına ulaşmaları kolaylaştı.

Her yıl Dışişleri Bakanlığı ve yerel diplomatik temsilciliklerden görüş alarak strateji belgeleri oluşturuyor ve her ülkenin toplam ve bölüm kontenjanlarını belirliyoruz. Bu sayede, burs programı stratejik önceliklere göre hareket ediyor ve hem öğrencilerin eğitimine hem de Türkiye'nin uluslararası iş birliğine katkıda bulunuyor.

Türkiye'ye gelen uluslararası öğrencilerin ülkemize geldiklerinde karşılaştıkları en önemli sorunlardan bir tanesi dil bariyeri. Bu konuda neler söyleyebilirsiniz?

Mehmet Ali BOLAT, İstanbul Sebahattin Zahim Üniversitesi Doktor Öğretim Üyesi: Bir uluslararası öğrenci Türkiye'ye geldikten sonra TÖMER'de öğrendikleri Türkçe'nin sokakta ve farklı şehirlerde kullanılan Türkçe ile aynı olmadığını fark ettiğini belirtmişti. Bu durum Türkçe öğretiminde yaşanan zorlukları gösteriyor. 2000'li yıllarda kullanılan Türkçe öğretim kitaplarının yetersiz olduğu İngilizce kitapların sadece diyaloglarının Türkçe'ye çevrildiği ve kültürel bağlamın dikkate alınmadığı belirtiliyor. Ancak Yunus Emre Enstitüsü'nün ve üniversitelerin geliştirdiği pratik Türkçe öğrenme setleri ve kitapları ile bu konuda ilerleme kaydedilmiş durumda.

Öğrencilere Türkçe öğretmenin onları Türkiye'ye ve Türk kültürüne adapte etmek için önemlidir. Türkçe'yi öğrenmeden uluslararası öğrencilerin Türkiye ile kültürel bir bağ kurmasının zor ayrıca dil öğretiminin yanında öğrencilerin Türk kültürünü deneyimlemeleri için çeşitli etkinlikler düzenlenmesi gerekiyor UDEF derneklerinin bu konuda başarılı çalışmalar yaptığı görülmektedir. Mesela bayramlarda uluslararası öğrencilerin bayramlaşma için evlere götürülmesi gibi etkinliklerin öğrencilerin Türk kültürünü tanımalarına yardımcı olmaktadır.

Prof. Dr. Bekir Berat ÖZİPEK, İstanbul Medipol Üniversitesi Akdeniz Araştırmaları Merkez Müdürü: Uluslararası öğrencilerin Türkiye'ye geldikten sonra yalnız bırakılmaması gerekmektedir. Eğitim süreçleri boyunca ihtiyaç duyabilecekleri desteklerin sağlanmasının önemli. Özellikle son yıllarda artan ayrımcılık ve ırkçılık sorunlarının uluslararası öğrencilere de yansımaktadır. Devletin bu ayrımcı dalgayla mücadelede yetersiz kaldığı ancak son zamanlarda daha olumlu gelişmeler olduğu da görülmektedir. Bununla birlikte İl Göç İdaresi ile daha rahat bir ilişki kurulmakta ve alandaki problemlerin doğrudan dinlenmektedir. Ancak Türkiye'de kapsamlı bir göç politikası ve uluslararası öğrencileri de içerecek bir uluslararasılaşma politikasına da ihtiyaç duyulmaktadır.

Karabük'te yaşanan ayrımcı olayın sosyal medyadaki yansımalarının toplumda ırkçılığın varlığını ortaya koyduğu ve bu tür olayların uluslararası öğrencilerle yüzleşmemizi gerekmektedir. Uluslararası öğrencilerin Türkiye'deki varlığının toplumun kendi içindeki önyargılarıyla yüzleşmesine de yardımcı olacaktır. Bu süreç doğru yönetilirse hem uluslararası öğrenciler hem de toplum için iyileştirici bir hal alacaktır.

Türkiye burslusu olarak eğitim alıp ülkelerine dönen öğrencilerle bir araya geliyor musunuz?

Emre ORUÇ, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) İstanbul Koordinatörü: Türkiye'de burslu eğitim almış öğrencilerin ülkelere döndükten sonra da onlarla iletişimin sürmektedir. Bu sürecin stratejik ve uzun vadeli bir yatırım olarak görülmektedir. 2012 yılından sonra Türkiye Bursları'nın kurumsallaşması ile birlikte mezunların takibi ve iletişimi için kapsamlı bir veri tabanı ve Türkiye mezunları ile ilgili çalışmalar yapan bir birim oluşturulmuştur. Türkiye'de burslu eğitim almış yaklaşık 150 bin mezunun bilgilerine sahip ve bu iletişimin 33 ülkedeki Türkiye Mezunları Dernekleri aracılığıyla devam ettirilmektedir. Bu derneklerin çeşitli projeler üreterek ve finansal destek alarak faaliyetlerini sürdürmektedirler. Ayrıca YTB'nin (Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı) Türk diasporası ve kültürel diplomasi alanlarında faaliyet göstermekte ve dünyanın farklı yerlerinde projeler yürütmektedir.

İstanbul'da burslu öğrencilere yönelik bir ofis kurularak öğrencilere birebir destek sağlanmakta uyum sorunlarının çözülmesi için çeşitli etkinlikler ve seminerler düzenlenmektedir. Özellikle pandemi döneminde burslu öğrencilerin devlet yurtlarında misafir edilerek tahliye uçuşları organize edildi ve bu süreçte öğrencilere destek sağlandı.

2.OTURUM

TÜRKİYE'DE ULUSLARARASI ÖĞRENCİ OLMAK: MEVCUT DURUM, POTANSİYEL, İMKANLAR, RİSKLER VE SORUNLARI MERCEK ALTINA ALMAK

- **Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları Federasyonu temsilcisi;** Suriyeli öğrencilerin yükseköğretimde karşılaştıkları zorluklardan bahsediyor. Suriyeli öğrencilerin yükseköğretime katılım oranlarının (%9,5) oldukça düşük olması ve bunun başlıca nedenlerinin yükseköğrenim harçları, yol izin süreçlerinde yaşanan sorunlar, adres kaydı taşımada karşılaşılan zorluklar ve ayrımcılık gibi sebeplerden kaynaklanmaktadır. Özellikle 2020 yılında alınan kararla Suriyeli öğrencilerin diğer yabancı öğrenciler gibi harç ödemek zorunda bırakılması ve bu harçların 2021'de büyük bir artış göstermesi Suriyeli öğrencilerin üniversiteye devam oranlarını ciddi şekilde düşürmüştür. Bu durumun çözümü için harçlarda üst sınır getirilmesi, eğitim süresi boyunca sabit harç uygulanması, başarı odaklı muafiyetlerin Suriyeli öğrencilere de tanınması ve STK'larla iş birliklerinin artırılması gerekmektedir.
- **Iraklı Öğrenciler Birliği Temsilcisi;** Iraklı öğrencilerin Türkiye'de yaşadığı bazı sorunlardan bahsedecek olursak özellikle küçük yaşlardan itibaren Türk okullarında eğitim gören öğrencilerin ikamet sorunları nedeniyle Irak'a dönmek zorunda kaldıkları ve entegrasyon sorunları

yaşamaktadırlar. Ayrıca Türk üniversitelerinden mezun olan Iraklı öğrencilerin diplomalarının Irak'ta bazı üniversiteleri tanınmaması gibi ciddi bir problemle karşı karşıya kalmaktadır.

- **Afganistan Öğrenci Birliği Temsilcisi;** Afganistan Öğrencileri Birliği'ni temsilen toplantıya katılmaktayım. Birliğin amacı, Türkiye'deki Afganistanlı öğrencileri bir araya getirerek onların adaptasyon, dil ve akademik süreçlerini desteklemektir. Afganistanlı öğrencilerin Türkiye'deki akademik süreçlerini verimli hale getirmek için büyükelçilikler ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapmaktadırlar.

Türkiye genelinde yaklaşık 10.000 Afganistanlı öğrenci bulunmaktadır. Bunlardan 540'ı doktora, 2.000'i yüksek lisans ve 1.000'i lisans öğrencisidir. Ancak öğrenciler vize ve ikamet sorunlarıyla karşılaşmaktadırlar. Bu da eğitimlerini olumsuz etkileyen önemli bir engel teşkil etmektedir. Özellikle Afganistan'daki yönetim değişikliği sonrası vize alma ve ikamet problemleri artmıştır. Öğrencilerin birçoğu Türkiye'deki eğitimlerini tamamlayamadan bırakmak zorunda kalmıştır. Ek olarak Afganistan'a dönen kız öğrenciler tekrar Türkiye'ye gelememekte ve çalışma izinleri olmaması nedeniyle birçok öğrenci Avrupa'ya göç etmek zorunda kalmaktadır.

- **Suriyeli Öğrenci Birliği Temsilcisi;** Suriyeli Öğrenci Birliği, Türkiye'nin yanı sıra Suriye'nin muhalif bölgelerinde, Hollanda, Almanya ve İsviçre'de de faaliyet göstermektedir. Birlik, Suriyeli öğrencilerin entegrasyonu ve desteklenmesi amacıyla çalışırken, Suriyeli öğrencilerin yaşadığı çeşitli yasal ve sosyal zorluklarla da ilgilenmektedir.

Suriyeli öğrencilerin karşılaştığı en büyük sorunlardan birinin ikamet izinleri ve vize problemleridir. Birçok öğrenci eğitimlerini tamamladıktan sonra Türkiye'de kalmakta zorluk çekiyor ve geri dönecekleri bir yer olmadığından dolayı kaçak yollarla Avrupa'ya gitmek zorunda kalıyor. Bunun sonucunda ciddi risklerle karşı karşıya kalıyorlar. Ayrıca Türk siyasi partilerinin Suriyeli öğrencileri siyasi bir kart olarak kullanmaları öğrenciler üzerinde büyük bir psikolojik baskı oluşturmakta ve bu da eğitimlerine olumsuz yansımaktadır. Bununla birlikte birçok Suriyeli öğrenci dil desteği olmadan Türk okullarına entegrasyon denemelerinde başarısız olmuş ve eğitimlerini bırakmak zorunda kalmıştır. Ayrıca adres kaydı ve göç idaresiyle ilgili sorunlar Suriyeli öğrencilerin hayatını daha da zorlaştırmaktadır.

- **Afrikalı Öğrenci Birliği Temsilcisi;** Afrikalı öğrencilerin yaşadığı en büyük sıkıntılardan birinin göçmenlik ve ikamet izinleridir. Birçok Afrikalı öğrenci ikamet izinlerinin bitmesi nedeniyle deport edilmekte ve bu durum onların eğitimlerini ve kariyerlerini ciddi şekilde etkilemektedir. Türkiye'de eğitim fırsatlarının çok fazla ancak bu tür sorunların öğrencilerin motivasyonunu ve geleceğe dair umutlarını zedelemektedir.

Türkiye'de Afrikalı öğrencilere sunulan burs imkanlarının ve adaptasyon sürecini destekleyen faaliyetlerin öğrencilerin Türkiye'yi tanımalarına ve kendilerini burada ifade etmelerine yardımcı olmaktadır. Ancak son zamanlarda özellikle bazı bölgelerde Afrika kökenli öğrencilere karşı artan nefret söylemleri ve ayrımcılık vakalarının ciddi bir sorun haline gelmektedir.

- **Suriye Öğrenciler Genel Birliği Temsilcisi;** Suriyeli öğrencilerin Türkiye'de karşılaştığı sorunlara baktığımızda bir anket sonucuna göre en çok öne çıkan sorunların eğitim süreciyle ilgili kaygılar ve kontenjan yetersizlikleri olduğunu görülmektedir. Suriyeli öğrencilerin yüksek puan almalarına rağmen kontenjan yetersizliğinden dolayı istedikleri bölümlere gidememektedirler. 2022 ve 2023 yıllarında YÖK tarafından getirilen kurallar neticesinde Suriyeli ve diğer yabancı öğrencilere ek mali yükler getirildi. Suriyeli öğrencilerin büyük bir kısmı temel ihtiyaçlarını karşılamak için çalışmak zorundadır.

Suriyeli öğrencilerin entegrasyon için düzenlenen bazı faaliyetlerin yetersiz kalmakta ve sadece sertifika almaya yönelik yönelik çoğunlukla. Bu tür faaliyetlerin yerine hem Türkler hem de yabancılar için entegrasyon ve farkındalık kampanyalarının özellikle ırkçılık konusunda yapılması gerekmektedir. Sosyal medyada da bu tür farkındalık kampanyalarının yerel halk üzerinde daha fazla etkili olabileceğini düşünmekteyim. ırkçılık gibi sorunların çözülmesi durumunda diğer birçok sorunun da ortadan kalkacaktır.

2015'ten beri Türkiye'deyim ortaokul, lise ve üniversite eğitimlerinizi burada tamamladım. Üniversiteye başvururken yurt dışından kabul almama rağmen İstanbul'a gelmekten memnunuz. Türkiye'nin özellikle İstanbul'un, tüm ülkeleri bir araya getirebilecek kapasitede olduğunu ve bu potansiyelin değerlendirilmesinin kamu diplomasisi açısından Türkiye'nin geleceği için çok önemli olduğunu düşünüyorum.

İstanbul'daki öğrenci birliklerinin, özellikle uluslararası öğrenci kulüplerinin resmi olarak tanınması ve devlet tarafından desteklenmesi gerektiğini bu şekilde Türk öğrenciler için de uluslararası bir atmosfer oluşturulabilecektir. Bu tür bir ortamın kültürler arası iş birliğini teşvik ederek ırkçılığın azalmasına ve diğer birçok sorunun çözülmesine katkı sunacaktır.

- **Kırgızistan Öğrenci Birliği Temsilcisi;** Türkiye uluslararası öğrenci hareketliliğinde önemli bir rol oynamakta ve bu durumu stratejik bir yatırım olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. İslam coğrafyasına yönelik olarak Türkiye'nin uluslararası öğrencilere yatırım yapmasının gelecekte güçlü bir Türkiye ve güçlü bir İslam coğrafyası için önemli bir adım olabileceğini düşünmekteyim. Uluslararası öğrencilerin eğitimlerini tamamladıktan sonra hem kendi ülkelerinde hem de Türkiye'nin birer gönüllü elçisi olacaktır. Sorunların var olduğunu kabul etmekle birlikte doğru politikalar ve benzer çalışmalarla bu sorunların aşılabileceğine ve Türkiye'nin gelecekte bu alanda güçlü bir konum elde edebileceğine inanmaktayım.

3.OTURUM

YÜKSEKÖĞRETİMDE ULUSLARASILAŞMANIN AVANTAJLARINDAN DAHA FAZLA FAYDALANMAK İÇİN NELER YAPILMALI? (SORU-CEVAP VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ)

- Türkiye'ye kaliteli insanların göç etmesine yönelik bir strateji geliştirilmemiştir. 350 bin civarında uluslararası öğrencinin bulunmasına rağmen bu öğrencilerin mezun olduktan sonra Türkiye'de istihdam edilmesi konusunda net bir politika yoktur. İngiltere'de mezun olduktan sonra öğrencilere iki yıllık çalışma izni verildiği bu sayede kaliteli eğitim alan öğrencilerin orada kalarak katkı sağlayabildiği Türkiye'nin de benzer bir yaklaşımı benimseyerek hem eğitim kalitesini artırabileceğini hem de uluslararası arenada daha güçlü bir konum elde edebilecektir.
- Suriyeli öğrencilerin ve diğer yabancı öğrencilerin dil konusunda yaşadığı sıkıntılar yaşanmakta ve Türkçe ya da İngilizce öğrenmenin ve bu dillerde eğitim almanın kolay olmamaktadır. Özellikle tıp gibi alanlarda Latince ve diğer teknik terimlerle karşılaşmanın zorluk çekilmektedir.
- Türkçe öğretiminin günlük hayatta kullanılan yaşayan dil üzerinden yapılması gerekmektedir. Türkçe öğretim kitaplarındaki dilin, çarşıda pazarda konuşulan dille örtüşmemektedir. Türkçe öğrenildiği söylene de sokağa çıktığınızda farklı bir dil konuşulmaktadır. Bu durum kitabı Türkçenin günlük hayatta yaygın olarak kullanılmamaktadır.
- Mülteci ve uluslararası öğrencilerin ayrıştırılması gerekmektedir. Uluslararası öğrencilerin sadece eğitim için değil aynı zamanda Türk kültüründen de faydalanmaktadırlar.

- Üniversitede ayrımcılık yapan ve ayrımcılığa uğrayan tarafları bir araya getirmek gerekmektedir. Sorunlar sadece bir tarafa odaklanarak çözülmeyecektir. Özellikle birinci ve ikinci sınıflarda ayrımcılığın ve nefretin daha yoğun olduğu gözlemlenmekte bu nedenle entegrasyon etkinlikleri düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca üniversite topluluklarının sosyal medya paylaşımlarında Türk ve uluslararası öğrencilerin birbirlerine karşı sert tepkiler vermektedirler. Bunun altında yatan sebebin anlaşılması ve çözülmesi için adımlar atılmalıdır.

- Üniversitesi Ombudsmanlık ofislerinin olması gerekmektedir. İstanbul Medipol Üniversitesinin bünyesinde de bulunan bu ofisin eşit ve sorumlu davranış ilkelerinin benimsenmesini teşvik ederek dil, ırk, renk, cinsiyet, etnik, siyasi düşünce, din, mezhep ve benzeri sebeplerle her türden ayrımcı davranış ve tutumlarının engellenmesini amaçlayarak idari, akademik birimleri ile bu birimlerin personeli ve öğrencileri arasında eşit muameleye dayalı profesyonel ilişkilerin geliştirilmesine olanak sağlamaktadırlar.
- Uluslararası öğrencilere yönelik faaliyetlerin sadece üniversitelerle sınırlı kalmaması gerekmektedir. Belediyeler ve uluslararası derneklerle iş birliği yapılarak kültürel entegrasyonun

artırılabilir. UDEF gibi derneklerle yapılacak çalışmaların uluslararası öğrencilerin Türkiye'ye uyum sağlamalarına yardımcı olabilir ve ayrımcılık gibi sorunların bu şekilde hafifleyebilecektir.

- Suriyeli öğrencilerin Türkiye'de uzun süre yaşamalarına ve eğitim almalarına rağmen üniversiteye giriş süreçlerinde hala farklı muamele görmektedirler. Bu durum büyük bir yönetmelik sorunu olmakta ve Suriyeli öğrencilerin Türk vatandaşlarıyla aynı şartlarda üniversiteye giriş yapmaları gerekmektedir.
- Diğer ülkelerden gelen uluslararası öğrencilerin Türkiye'deki fırsatlar hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığını özellikle dil bariyeri ve iletişim eksikliği nedeniyle burada kendilerine bir gelecek kurma konusunda zorluk yaşamaktadırlar. Üniversiteler ellerinden geleni yapsa da bu öğrencilerin rehberlik alabilecekleri kurumların eksikliği büyük bir sorun teşkil etmektedir.
- Medyada yer alan yanlış ve abartılı haberlerin mültecilere karşı olumsuz algıyı güçlendirdiği bu tür yanlış bilgilerin hızla düzeltilmesi gerekmektedir.
- Üniversitelerde mülteci öğrenciler ve diğer uluslararası öğrenciler arasındaki etkileşimin artırılması bu öğrencilerin deneyimlerini anlamak için güvenli alanlar yaratılmalıdır. Ayrıca öğretim üyelerine çok kültürlü ortamlarda nasıl daha iyi bir eğitim verebilecekleri konusunda eğitim verilmelidir.
- Üniversite öğrenci toplulukları öncü olma potansiyeline sahiptirler bu nedenle sosyal farkındalık, ayrımcılıkla mücadele ve çok kültürlülük gibi konularda güçlendirilmelidir.
- Devletin uluslararası öğrencilere yönelik politikasının netleştirilmesi ve sivil toplumun bu konuda yapması gerekenler vardır. Devletin bu alandaki politikalarının belirgin ve bütüncül bir göç ya da akademik paylaşım politikası içinde yer almalıdır. Devlet politikalarından bağımsız olarak sivil toplumun uluslararası öğrencilerin sorunlarını dile getirme onların seslerini çoğaltma ve bu meseleleri kamusal alana taşıma konusunda önemli bir rol üstlenmelidir.
- Uluslararası öğrenci meselelerinin toplum tarafından anlaşılması ve farkındalık yaratılmalıdır. Her öğrenci grubunun farklı özellikleri ve ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu farklılıkları dikkate alarak kapsayıcı ve adil bir şekilde uluslararası öğrencilerin sorunlarının kamusal alana taşınmalıdır.
- Sosyal medyada dezenformasyonun yaygın olduğu bir dönemde sakin ve makul bir dille meselelerin dile getirilmelidir.
- Türkiye'deki öğrencilerin hem yerel hem de uluslararası öğrencilerle ortak kulüpler ve dernekler kurarak birlikte çalışmalar yürütmeli ve sorunları birlikte ele almalıdır.

-
- Uluslararası öğrencilerin eğitim ve sosyal hayatlarında bazı zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Eskiden öğrencilerin odalarda karışık kaldığı fakat şimdi ayrımcılığın artmasıyla şikayetlerin geldiği ve öğrencilerin odalarının ayrıldığı görülmektedir.
 - Ayrımcılığın kültürel bir sorun olduğu ve bu sorunun tamamen çözülemeyecektir. Bu nedenle uluslararası öğrencilere yönelik ayrımcılığın üst makamlar tarafından ele alınmalıdır. Çünkü üst makamların tutumları alt kademelere yansımaktadır.
 - Yükseköğretimde sınırları aşmak aslında yükseköğretim öncesine dayanmaktadır. Bugünün ve yarının akademisyenlerinin, doktorlarının ve diğer idarecilerin tutumları yükseköğrenim öncesindeki müfredat ve eğitim ortamlarında şekillenmektedir.
 - Üniversite öncesi eğitimdeki eksikliklerin yükseköğretimde karşılaşılan sorunların kökeninde yer almaktadır. Özellikle okul öncesi ve sınıf öğretmenliği bölümlerinde insan hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği gibi derslerin ya hiç bulunmadığını ya da sadece seçmeli olarak verilmektedir. Bunun da öğretmenlerin bu konularda yeterli bilgi ve farkındalık kazanmadan mesleğe başlamasına neden olmaktadır.
 - Çok kültürlülük kavramının bazı kişilerde direnç oluşturabilmektedir. Bu nedenle hak temelli ve bireysel özgürlükler üzerinden bir söylem geliştirmek daha somut ve olumlu sonuçlar getirebilecektir.
 - İnsan hakları ve bireysel özgürlükler temelinde bir söylem üretmesi gerekmektedir. İnsanların barınma, yaşam ve eğitim haklarını vurgulanması, vicdan ve din kardeşliği gibi temaların yetersiz kalsa bile hak temelli yaklaşımlar daha güvenli ve güçlü bir temel oluşturabilecektir.